

קואליציית "דרכים לקיימות"

יישום התכנית הלאומית להפחתת גזי חממה -

מדיניות ממשלתית שלילית מעיבה על צעדים קטנים בכיוון הנכון

ארגוני הסביבה מברכים על הרוח החדשה בממשלת ישראל בנושא ההתמודדות עם שינויי האקלים. התהליך, שהחל בהתחייבות הנשיא פרס בועידת האו"ם בקופנהגן בדצמבר 2009, ונמשך באימוץ ותקצוב תכנית לאומית להפחתת פליטות גזי חממה, מהווה שינוי כיוון משמעותי, בו ישראל מתייצבת לצד שורה ארוכה של מדינות הלוקחות אחריות ופועלות למיתון משבר האקלים העולמי.

עם זאת, היעד שנקבע על ידי הממשלה, של הפחתה בשיעור של 20% מהגידול הצפוי בפליטות גזי החממה עד שנת 2020, אינו מספק. חשיבות הפחתת הפליטות אינה נובעת רק ממחויבות ישראל לאמנות וארגונים בינלאומיים, אלא גם ובעיקר מתוך תועלות סביבתיות, בריאותיות וכלכליות לישראל עצמה.

גם אם תבוצע התכנית הממשלתית במלואה, היא תביא להפחתה בפועל של כ-14% מהגידול בפליטות בלבד. למעשה, ישראל תמשיך ותגדיל את פליטת גזי החממה שלה בשיעור של עשרות אחוזים עד שנת 2020! בתכנית הלאומית להפחתת גזי חממה חסרה התייחסות לתחומים מרכזיים להפחתת הפליטות, ובראשם היעדר המלצות בתחום תמהיל הדלקים לייצור החשמל, שהינו המקור העיקרי לפליטת גזי החממה בישראל. וועדת ההמשך בראשות חיים שני, שנועדה לבחון דרכים לשנוי של תמהיל הדלקים לייצור חשמל לטובת הפחתת גזי חממה אינה פעילה. כמו כן, ההתייחסות לתחומי תחבורה, בניה ירוקה ואף התייעלות אנרגטית לוקה בחסר. בנוסף, התכנית אינה מגדירה מנגנון בקרה ומדדים ברורים לפיקוח על התקדמות היישום ועמידה ביעדים.

במקביל, ממשלת ישראל ממשיכה לקדם החלטות ופעילות אשר תורמות להמשך הגידול בפליטות גזי החממה מתחומיה ופוגעות באופן מהותי ביכולתה להשיג את היעד שהציבה לעצמה, ביניהן המיזם להפקת פצלי שמן בחבל עדולם, הקמת יישובים חדשים במקום לחזק את המרכזים העירוניים הקיימים והעדפת סלילת כבישים חדשים על-פני עידוד מעבר לתחבורה ציבורית.

ההתמודדות עם שינויי האקלים – הן הפחתת פליטות גזי חממה ("מיטיגציה") והן ההיערכות הנדרשת להשלכותיו ("אדפטציה") הינה אתגר לאומי הנוגע לכל תחומי החיים, ולפיכך חייבת להשתלב בכל תחומי פעילות הממשלה. לשם כך יש צורך בריכוז הטיפול הלאומי בנושא על כל היבטיו ואימוץ מדיניות רוחבית ארוכת טווח בנושא שינוי האקלים, שתכתוב סדרי עדיפויות ברמה לאומית, תמנע קידום החלטות סותרות ותפעל לחיזוק הפעילות של השלטון המקומי והמגזר העסקי בתחום. קידום הנושא דורש איגום משאבים וסמכויות בידי המשרד להגנת הסביבה, שיפעל בתחום זה ישירות מול משרד ראש הממשלה.

אנו קוראים לממשלת ישראל להראות מנהיגות אמיתית, להכיר בחשיבות ובדחיפות של ההתמודדות עם השלכות המשבר העולמי על ישראל, ולהוביל את ישראל לתהליך בונה ומחזק על רקע האתגרים חסרי התקדים הניצבים בפנינו.

המלצותינו העיקריות לממשלה הן:

- ↔ **להתייחס ליעד שנקבע כאל יעד התחלתי בלבד, להציב כעת יעדים שאפתניים יותר ולפעול להשגתם.**
- ↔ **להשלים את פעילות הוועדה הבינמשרדית ולבחון שיפור התכנית בתחומים החסרים (בעיקר אנרגיה, תחבורה ובניה) תוך בחינה של כלל ההחלטות המקודמות בנושא זה במשק ותיעדופן בראיה רחבה.**
- ↔ **לבחון אפשרות להקמת גוף לריכוז תחום האקלים במשרדי הממשלה השונים, שילווה את יישום תכנית ההפחתה הלאומית, ויקדם את ההיערכות לשינויי האקלים ובניית חוסן לקראתם.**
- ↔ **להכין בהקדם תוכניות מעשיות להתמודדות עם ההשפעות החריפות הצפויות של משבר האקלים, כגון אירועי אקלים קיצוניים, גידול בתחלואה בקרב שכבות חלשות ופגיעה חמורה בחקלאות.**

קואליציית "דרכים לקיימות" פועלת משנת 2002 במטרה לקדם פיתוח מקיים בישראל. הקואליציה, הכוללת כ-40 ארגוני סביבה וחברה, מפרסמת דו"חות מקצועיים על מדיניות הממשלה בתחום הסביבתי, פועלת מול מקבלי ההחלטות ומשתתפת בפורומים בישראל ובעולם העוסקים בפיתוח בר-קיימא ובמשבר האקלים.

נחלת בנימין 85, תל אביב 6102 • www.sviva.net • sviva@sviva.net • טל': 03-5602256 • פקס: 03-5602104